



Avoriaz 1796 m

text a foto Michal Třetina

TENTOKRÁT SICE NEVYJEDEME NAD HRANICI 2000 M N. M., ZATO BUDE ŘEČ I O ZÁVODNÍ CYKLISTICE, POCHOPITELNĚ PŘEDEVŠÍM Z POHLEDU CYKLOTURISTY. NA ÚVOD JE DOBRÉ ZMÍNIT, JAK SE TAKY DÁ DOSTAT NA NEJVĚŠÍ ZÁVOD PLANETY – TOUR DE FRANCE.

Stává se mi, že někdo zavolá, zda bych nevymyslel výlet na horskou etapu Gira d'Italia nebo Tour de France. Dotyčný zpravidla navrhně etapu, kterou chce vidět, a zbytek nechá na mně. Program dalších dní vytvářím díky znalosti Alp rád. Příjemné na tom je, že občas se mi poštěstí podívat se i do míst, kde jsem sám nikdy nebyl. Přesně takhle se to odehrávalo letos zkraye roku, když se ozval je-

den bývalý závodník, letitý veterán, vlastně už dávno důchodce (pouze věkem, nikoliv výkonností). Jen se nenápadně zeptal, zda bychom nemohli být 11. července v Morzine-Avoriaz. Mně ten název okamžitě připadal povědomý. Opáčil jsem: „Není tam náhodou dojezd alpské etapy letošní Tour?“ Odpověď byla kladná. A tak hned v dalších dnech začala příprava na jeden z nejzajímavějších výletů roku 2010.

Od vody do hor

Název Morzine-Avoriaz mi byl povědomý i jinak – zeměpisně. Pak jsem si vzpomněl. Před pár lety jsme tudy projížděli s jinou partou silničářů, jen o jedno údolí vedle. Krásná krajina, pěkně zvlněná, jen co je pravda! Nachází se sice ve Francii, ale ne zas tak daleko jako jiná místa, kde se jezdí Tour, nebo chcete-li, kam se jezdí na Tour. Jde o oblast pod

Takhle obležené byly dolní stanice lanovek pod průsmykem Col de la Joux Verte / Avoriazem v den etapy Tour de France



Ženevským jezerem. Od jeho jižního, tedy francouzského břehu, nadmořská výška poměrně rychle stoupá. Do vysokých Alp to od ohromné vodní plochy není daleko.

Široké okolí Morzine jsem znal docela dobře, a tak jsem se těšil, že poznám i to nejbližší a samotné horské středisko. A že znovu nasajeme atmosféru Tour de France. Ta totiž s námi cyklisty dělá divy. Pro výše uvedené předpoklady mluvilo i to, že jsme se, stejně jako pořadatelé Tour, rozhodli pro vícedenní pobyt.

Diváci z celého světa

Příjezd byl stanoven na sobotu 10. července. Najít kemp s volným místem nešlo podle očekávání snadno, ale tak složité jako například pod Mont Ventoux to naštěstí nebylo. Na vysvětlenou: tehdy se naše dvě obytná auta vešla až do čtvrtého kempu (a ten byl navíc nudistický...). Tentokrát se požadované místo pro jediné auto (byť 8 m dlouhé) našlo již v druhém vhodném kempu. I když... získat ten plac vyžadovalo určitou diplomacii s majiteli, možná i trochu štěstí – zdálo se, že někdo z těch, kteří měli rezervaci, nedojel. Ať tak, či onak, základnu jsme měli v ideálním místě, jen asi čtyři

kilometry pod Morzine. A za sousedy Američany, Novozélandany a další v Evropě přeče jen trochu „exotické“ národnosti. To ale taky patří k Tour.

Montriond, Morzine a Tour

Již první den jsme se rozhlédli po okolí. Objevili jsme, že Morzine je vlastně spojeno s menším Montriondem, z kterého vede silnička ke krásnému, velkému a hlavně – což bylo v červencových vedrech obzvláště milé – koupacímu jezeru. Pochopitelně jsme to hned vyzkoušeli. A zjistili jsme, že cestu sem našli i jiní čeští cykloturisté. Důležitějším poznatkem bylo to, že asfaltka vede podél jezera kamsi dál. Po pohledu do mapy se potvrdilo tušení – i tudy se dá dostat nahoru do Avoriazu. To je skvělé – tím je jasné, že se tu dá jet okruh! Čili nebude to jen výjezd nahoru a pak stejnou cestou dolů. Mám raději tu první možnost, neboť vždy je zajímavější vidět, co je za nejvyšším bodem silnice na druhé straně.

Tuto boční silnici jsme si nechali na ztřeštější ústup a teď jsme sjeli zase dolů, do Montriondu a Morzine. Zvláštností je obrovské, nebo spíš hluboké údolí mezi obytnými částmi. Z jedné na druhou se dostanete po pěším visutém lanovém mostě, jako někde v Himálaji! Rozdíl je jen v tom, že tento se houpe o něco méně... Jinak bylo městečko plné turistů a také všelijakých plotů, omezujících vjezd či – přímo bych řekl – svobodný pohyb, a to velmi výrazně. Další zkoumání jsme tedy nechali na jindy. Ploty a zátarasy však měly své opodstatnění. Zabráňovaly veřejnosti dostat se k televizní technice, týmovým servisním vozům a dalšímu přechodně vybudovanému zázemí velkého cirkusu (v dobrém slova smyslu) zvaného Tour de France. V Morzine-Avoriaz zítra končí osmá etapa Tour, pak tu závodníci stráví volný den a třetí den odsud startují na další horskou etapu. Své místo „za plotem“ tu mají i pracovníci servisu mladoboleslavské škodovky. V následném volném dni měli nejvíce práce na odloučeném pracovišti v nedalekém Les Gets, ale rádi si s námi popovídali. To však předbíhám. Teď ještě doplním, že se tu Tour zastavila za posledních jedenáct let počtvrté.



„Koupací“ jezero Lac de Montriond

Jak vznikl Avoriaz

Uvedme si pár zajímavých faktů o Morzine. Má pouhých 3000 obyvatel, ale tyto počty se zvláště v zimní sezoně zvyšují, neboť je to městečko žijící turistickým ruchem od nepaměti. Ve dvacátých letech tu byl zprovozněn první velký hotel, počátkem let třicátých první lanovka a v šedesátých letech se už šlo „o patro výš“. Tento postup budování nového střediska nad tím stávajícím je ostatně pro francouzské Alpy, a poslední dobou i pro francouzskou část Pyrenejí, typický. Někde je těch lyžařských vesnic nad sebou několik a rozlišují se jen římskou číslicí. Pochopitelně, liší se také nadmořskou výškou. Může se nám to líbit – je velký počet míst, kde se dá ubytovat a lyžovat, ale také nelíbit – krajina dostává viditelně zabrat. Představte si, že v krásných horách stojí hromada budov, takových kostek, připomínajících králikárny. Každopádně je to byznys.

Tady se to vyšší středisko, silně propojené s Morzine, jmenuje Avoriaz. Že opravdu není z nejnovějších, je dost poznat. O tom ještě bude řeč. Podstatnější pro nás je, že mezi Morzine a střediskem Avoriaz je rozdíl cca 800 výškových metrů. U Morzine se udává výška 1000 m n. m., i když díky poloze ve svahu to není všude pravda. Avoriaz se nachází ve výšce kolem 1800 metrů, přičemž lanovky dosahují maximálně do 2466 metrů. My jsme však cyklisté, tak by nás měly zajímat oficiální údaje pořadatelů Tour. Ti uvádějí výšky takto: Morzine 996 metrů, Avoriaz v místě cíle etapy 1796 metrů. A mezi nimi je silnice dlouhá něco málo přes 14 kilometrů. Ta nás zajímá nejvíce, neboť se na ní bude odehrávat finále 189 kilometrů dlouhé osmé etapy TdF.

Najíždíme na kopec

V neděli 11. července, tedy pro nás v den D, jsme postupně vyjžděli z kempu. Na rozdíl od ostatních z naší party se mi nechtělo extrémně dlouho čekat na kopci, tak jsem vyjel až jako poslední. Úvod byl v pohodě, přestože cyklistů jelo určitě víc než obvykle, a taky víc než aut. Prostě bylo znát, že se něco děje. Vzal jsem to kratší cestou přes Montriond, do kterého silnice odbočující z hlavního dost stoupá. V tu



chvíli se asi sedmičlenná skupina, v níž jsem se předtím ocitl, dost roztrhala. Dále v obci obec, na pohodlné rovině, jsem jel hezky pomalu, jelikož stále byla spousta času. Jak známo, závodníci do cíle dojíždějí nejčastěji mezi 17–17.30. Udělal jsem pár snímků visutého mostu, podíval se dolů na bazény tamního koupaliště a tušil, že pohoda brzy skončí. Ze svých předchozích návštěv Tour jsem věděl, že dříve nebo později mě atmosféra donutí jet pěkně svižně, stejně jako to donutí i jiné cyklisty. A těch jsou tu stovky, nebo spíš tisíce.

Ďábelská jízda

Zatím to ale docela jde. Dokonce i po najetí na trať. Zdá se, že většina cyklistů jede poměrně v klidu. Nahoru je to 14 kilometrů, nechtějí se utavit. První zatáčky stoupají, snažím se chytit rytmus, když se silnice náhle zlomí do sjezdu! Naštěstí krátkého. Po zatáčce doleva už zase začíná stoupat. V tomto nahoru dolů úseku jsem si všiml, že mezi drtivou většinou silničních kol jede kdosi na horském. Jede je slabé slovo, on skoro letí! Takový nadšenec se občas najde. Nic proti nim. Mně jen vadí, že tenhle se mezi námi plete jaksi chaoticky. Občas je příliš rychlý, občas příliš pomalý, občas jede z opačné strany, než je zvykem. Tam, kde silnice začíná už trvale stoupat, přidám a jedu jakoby s ním. Čekám, že odpadne. A ono nic. Tedy řeknu vám – borec překvapil. Musel mít hodně dobrou fyzickou. A také mě šokoval pohled na jeho zadní kolo. Bylo evidentně poloprázdné a navíc házelo do strany – mělo osmu! Ale pořád jel, když trochu nadsadím, jako ďábel.

Byly chvíle, že jsem (podotýkám, že na silničníce) měl co dělat, abych tzv. uvisel. Nakonec odpadl, jenže za chvíli byl zpátky! Fakt mu to jelo. Za chvíli odpadl podruhé, ale zase se po chvíli dokázal vrátit. Definitivně se propadl dozadu až asi tak na pátém kilometru. To už jsem toho měl taky docela dost. Do té doby jsem neměl ani čas dívat se kolem, tak si to vynahražuji teď. A zvolnil jsem, protože to předchozí tempo bylo opravdu vysoké. Ještě devět kilometrů nahoru, říkám si v duchu, a současně si uvědomuji, že mám krizi. A ne malou. Silou vůle nebo, jak říkají horolezci, na morál, jedu dál, i když se mi chce zastavit. Diváků a obytných i obyčejných aut kolem tratě přibývá, je vidět jedna z lanovek do Avoriazu, ale celkově žádné extra pokoukání tady nehrozí. Vyhlížím kamarády z naší party, nikoho bohužel nevidím. Jak rád bych teď u nich přibrzdil! Asi čekají někde výš.

Moje trápení jako když nemá konce. A přece, po asi čtyřech kilometrech mám pocit, že jsem z nejhoršího venku. Možná se i silnice – mimochodem, která tady nikde neměla velký sklon – ještě o něco víc narovnal. Ano, je tu zajímavý úsek s vinutými serpentínami s do té doby nevídaným rozhledem jak dolů, tak nahoru. Fajn. Jsem rád, že je kam se dívat a hlavně že stále jedu, byť tak nějak poklidně.

Jako švýcarské hodinky

Najednou trochu oživení v sále – zezadu se jakoby přibližuje jásot diváků. Říkám si, co se vlastně děje? A za chvíli mi to je jasné. Velkou rychlostí mě předjíždí tandem obsazený dvěma svalnatými muži. Ten zadní přitom stíhá zdravít diváky a oni mu pokřiky opětu-

jí. Nenapadlo mě nic lepšího než se jich chytit. Mají vzadu zapíchnutou švýcarskou vlajku, oba šlapou s ohromnou pravidelností, drží vysokou frekvenci. Zadní jezdec kromě hraní si s diváky polévá sebe i kolegu v minutových intervalech vodou z bidonu. Jedou jako dráha, nebo jako švýcary. Kam jsem se to namotal, jak dlouho to tempo vydržím – ptám se sám sebe. Do cíle chybí ještě něco přes tři kilometry. Rozhoduji se zabojet, snad to půjde. S podporou jásajících diváků se jede dobře i mně. A tak neodpadám, naopak chytám svižný rytmus. Paráda, to jsem tedy nečekal. Z okolí opět moc nevnímám, není na to čas, ale to je v silniční cyklistice normální. Zaznamenal jsem však pokřik našich a dokonce je i zahlédl. Stojí u lesa na vyvýšeném místě. Snažím se gestem naznačit, že o nich vím a že se vrátím. Teď však valíme dál. Míjíme odbočku doleva dolů. To je ta vedlejší silnice, co ji známe od jezera Lac de Montriond. A jelikož je tady u odbočky nejvyšší bod okruhu, stojí tu dedule s názvem průsmyku. Ten je těžko zapamatovatelný. V klidu si to přečtu až na zpáteční cestě: Col de la Joux Verte 1760m. Za ním mám dojem, že chlapi zpomalují. Je to tak. Hezké svezení, díky. Snažím se tedy já jim nabídnout závěť, ale nevyžívají to. Do cíle už je to stejně jen pár set metrů. Jeden osamělý cyklista se chytá, ale pak nás asi 300 metrů před cílem sundává z kol policajt. Aha, tady bude odbočovat kolona doprovodných vozidel. Takže policie už teď chrání cílové prostory před ucpáním. Nevadí. Do napravo ležícího cíle se dostanu oklikou, času je stále dost. Vydávám se tedy vlevo.

Nečekané setkání

Před sebou už vidím hotelové budovy střediska Avoriaz. Při cestě k nejbližší osvěžovně potkávám pelhřimovské cyklisty. Pět let jsme se neviděli a pak se potkáme tady! Navíc mezi tisíci jiných. To se stává. Po společném focení konečně dávám pivo. Až pak se rozhlížím po místních ulicích. Na dřevěných budovách je opravdu vidět zub času. Asi by to chtělo trochu laku a nějakou další údržbu. Středisko je docela rozlehlé, rozházené po kopečkách, trošku připomíná Alpe d'Huez. A vlastně trochu i tou možností udělat tu okruh. Já si tu ještě dám malou pizzu a kupuji něco k pití do zásoby, poté se stočím k cíli. Cestou míjím depo, vlastně pojízdná depa, která mají týmy v kamionech. Do těch otevřených nahlíží kdekdo, já interiéry i fotím, stejně jako o chvíli později prostor cíle. Poté si vybírám místo asi 180 metrů před cílem. Původně jsem chtěl sjet až k našim, ale rozhodl jsem se zůstat tady, neboť nad loukou je postavená ohromná televizní obrazovka. Vidím na ni dobře, i když je několik metrů nad zemí. Její rozměry těžko odhaduji, ale vidět byla už z velké dálky.

Atmosféra dojezdu

Zbylé dvě hodiny čekání trávím pohodlným sledováním průběhu závodu. Mám perfektní přehled, vidím třeba, jak závodníci přejíždějí



Horské středisko Morzine – Avoriaz

nedaleký Col de Ramaz (1619 m), předposlední sedlo dnešní etapy. Pak to zašumí, když lidi na obrazovce poznají Morzine. To už slyšíme a vidíme všechny čtyři vrtulníky. Alegorické vozy projely už dávno, teď už jde opravdu do tuhého. Potěšitelné je, že náš závodník Roman Kreuziger je ve vedoucí skupině. Dokonce zkouší asi 1,5 kilometru před cílem nastoupit. Nakonec skončí čtvrtý. Vyhral oblíbenec publika Andy Schleck. Také Lance Armstrong, byť dojel po několika pádech v potrhaném dresu se ztrátou na nejlepší, sklídl veliký aplaus. A pak dojíždí ještě mnoho desítek dalších jezdců. Všichni jsou odměněni potleskem. Moc pěkný zážitek!

Kouzelná boční silnice

Dostat se dolů se ukazuje být složitější než předchozí výjezd nahoru. Silnice je totiž dlouhou dobu uzavřena, resp. otevřena pouze pro pořadatelské vozy sjíždějící do Morzine. Nutno jít pěšky. Konečně se dostávám, nebo spíš proderu, ke Col de la Joux Verte a tím k odbočce na vedlejší silnici. Jsem ale na špatné straně.



Cíl etapy Tour de France v Avoriazu 11. 7. 2010

Další chvíli trvá, než mi policie dovolí překročit hlavní, dosud uzavřenou silnici. A pak už následuje sjezd – dolů vede krásná silnička, určitě prudší než ta, po které vyjžděli závodníci a vlastně i já. Rychle klesám v mnoha zatáčkách k velkému parkovišti a několika restauracím. Evidentně jde o výchozí místo na horské túry. Odsud už prakticky po rovině silnice pokračuje k nám již známému jezeru Lac de Montriond. Jak jsem se později dověděl, několik našich se tu cestou z etapy vykouvalo. Proto jsem nikoho nepředjel. Nevadí, později jsme se všichni sešli v kempu a porovnali své nevšední zážitky. Najeto přitom jen 43 kilometrů.

Se závodníky na vyjíždě

Více jsme se svezli v následujícím dni, kdy Tour měla volno. Někteří z naší party si popletli směry, a tak se ocitli u Ženevského jezera, ale většina se projela podle plánu – přes Les Gets do Bonnevillu. Vlastně ještě dál, ale to není podstatné. Krajina všude krásná. Zpočátku trasa velmi kopcovitá, až v údolí před Bonnevillem rovina a pěkná cyklostezka. Je potře-

ba zmínit, že profesionálové se ve volném dni povinně projíždějí. Nejvíce jich bylo vidět právě kolem Les Gets. Pod ním jsme potkali i našeho úspěšného závodníka a celý tým Liquigasu. S jinými jsme později jeli stejným směrem, z mírného kopce. Jet s profíky ve skupině byl další pěkný zážitek z Tour!

Třetí den jsme zajeli do Morzine podívat se na start etapy. Mně se opět povedlo najít zajímavé místo. Stál jsem přímo u stánku, kde se snad každý závodník před startem zastaví, protože si tu může vybrat, co si vezme s sebou. A tak jsem vyzoroval, že cyklisté si plnili kapsy opravdu vším možným, hlavně různými gely a jinými „rychlými cukry“, ale i malými lahve s obyčejnou vodou. Atmosféra v místě startu byla opět výborná, i když pochopitelně všude plno lidí, kol, novinářů, pořadatelů atd., atd.

Navštívit Alpy kdykoliv v sezoně je zážitek, strávit přitom pár dní na Tour je bonus. Je hezké podívat se na Tour jako divák. Jet ji, to je asi jiná...